

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

APSTIPRINĀTS

Ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes

2025. gada 31. jūlija lēmumu Nr. 495/1-2

Ziņojums Nr. 1/6-8

**ZIŅOJUMS PAR ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU
PROGRAMMU UN PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS VEICINĀŠANU
2024. GADĀ**

SATURS

IEVADS.....	3
1. ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PROGRAMMU UN PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA 2024. GADĀ.....	5
1.1. Televīzija	6
1.2. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu pieejamība televīzijā	10
2022. - 2024. gadā	10
1.3. Pakalpojumi pēc pieprasījuma	12
1.4. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu pieejamība pakalpojumos pēc pieprasījuma 2022. - 2024. gadā	14
1.5. Radio	15
2. CITI PASĀKUMI SATURA PEEJAMĪBAS VEICINĀŠANĀ	16
SECINĀJUMI	17

IEVADS

Informācijas pieejamība ir viens no **cilvēktiesību pamatprincipiem** – lai personas ar invaliditāti varētu dzīvot neatkarīgi, kā arī pilnvērtīgi piedalīties visās dzīves jomās, ir nepieciešams nodrošināt pieeju informācijai. Šādas saistības uzliek arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par cilvēku ar invaliditāti tiesībām, kas tajā skaitā noteic stingru **diskriminācijas aizliegumu**. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā (turpmāk – EPLL) kopš 2020. gada 1. novembra ir iekļauts 24.¹ pants, kas nosaka: “*Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nodrošina, ka tā pakalpojumi tiek nepārtraukti un pakāpeniski darīti pieejamāki personām ar invaliditāti, un par to reizi gadā ziņo Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.*” Latvijā elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem (turpmāk – EPL) ar likumu nav noteikti konkrēti pienākumi, kas pieejamības jomā noteiktā termiņā būtu jānodrošina, tomēr likums noteic, ka pakalpojumi nepārtraukti un pakāpeniski jādara pieejamāki, tādējādi rīcībai šīs normas izpildei jābūt pastāvīgai.

Lai sekmētu vienotu EPL izpratni par EPLL noteiktajām prasībām, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) ir izstrādājusi un apstiprinājusi “Vadlīnijas Elektronisko plašsaziņas līdzekļa likuma piemērošanā satura pieejamības veicināšanai elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos”.¹

Ņemot vērā minēto, Padome ir apkopojusi EPL sniegto informāciju par plāniem un to realizāciju programmās un pakalpojumos par periodu 2022. - 2024. gads. Ziņojumi ir pieejami Padomes tīmekļa vietnē sadaļā “Satura pieejamība” – “Ziņojumi un cita informācija satura pieejamības veicināšanas jomā” (<https://www.neplp.lv/lv/zinojumi-un-cita-informacija-satura-pieejamibas-veicinasanas-joma>). Savukārt šajā ziņojumā Padome ir sagatavojusi apkopojusi par EPL programmu un pakalpojumu pieejamību 2024. gadā. Ziņojumā apkopota informācija par to, kādos veidos un kādā apjomā EPL nodrošina dažādus pieejamības risinājumus televīzijas programmās, audiovizuālajos pakalpojumos pēc pieprasījuma (turpmāk arī – PPP), kā arī radio programmās.

Ziņojuma sagatavošanā izmantoti EPL iesniegtie ziņojumi par rīcības plānu izpildi 2024. gadā, kā arī EPL sniegtie dati par iepriekšējiem periodiem.

¹ Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes “Vadlīnijas elektronisko plašsaziņas līdzekļa likuma piemērošanā satura pieejamības veicināšanai elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos.” Pieejams: <https://www.neplp.lv/lv/media/5097/download?attachment> [aplūkots 04.06.2025.]

SKAIDROJUMI UN SAĪSINĀJUMI

Satura pieejamības nodrošināšanas pakalpojumi – subtitri, zīmju valoda, audio apraksts.

Subtitrēšana – rakstveida tulkojuma pievienošana runātam tekstam.

Zīmju valoda – valoda, kas skaņu vietā izmanto žestus, ķermeņa valodu un lūpu formas. Latvijā tiek izmantota latviešu zīmju valoda.

Audio apraksts – ap skaņu celiņu veidoti komentāri, izmantojot pauzes, lai izskaidrotu darbību ekrānā, tajā skaitā aprakstītu varoņus, vietas, kostīmus, ķermeņa valodu un sejas izteiksmes.

Plāns, % gadā – atspoguļo EPL noteikto satura pieejamības mērķi gadā, kas izteikts kā katras televīzijas (turpmāk arī – TV) programmas raidstundu apjoma procentuālā daļa diennakts laikā (24 stundas), neieskaitot reklāmas raidlaiku. Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības pakalpojumiem.

Plāns, stundas – atspoguļo pieejamības mērķi gadā, norādot stundas (programmām ar nelielu raidlaiku). Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības veidiem.

Izpilde, % – atspoguļo pieejamības izpildi noteiktā periodā, kas izteikts kā katras TV programmas raidstundu apjoma procentuālā daļa diennakts laikā (24 stundas), neskaitot reklāmas raidlaiku. Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības veidiem.

Izpilde, stundas – atspoguļo pieejamības izpildi noteiktā periodā, norādot stundas (programmām ar nelielu raidlaiku). Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības veidiem.

SVOD – abonēšanas PPP

TVOD – transakciju PPP

FOD/AVOD – bezmaksas/reklāmās balstīts PPP

NVOD – pietuvināts PPP

nd – nav datu

vien – vienības

1. ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PROGRAMMU UN PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA 2024. GADĀ

2024. gadā EPL turpināja veikt pasākumus, lai sasniegtu izstrādātajos rīcības plānos 2022. – 2024. gadam noteiktos mērķus satura pieejamības veicināšanai. Ar Padomes 2024. gada 28. novembra lēmumu ir apstiprināts “Ziņojums par elektronisko plašsaziņas līdzekļu pieejamības veicināšanu 2024. gada I pusgadā”.²

Apkopotie dati par 2024. gadu liecina, ka lielākajai daļai EPL izdevies izpildīt un pārsniegt rīcības plānos noteiktos mērķus, bet ir EPL, kuru programmās vai pakalpojumos satura pieejamības nodrošināšanā nav sasniegts rīcības plānā noteiktais.

Turpmāk ziņojumā atsevišķi izdalīti dati par satura pieejamības apjomu elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas programmās, audiovizuālos PPP, kā arī radio programmās. Tāpat katrā no sadaļām iekļauts situācijas salīdzinājums par laika posmu no 2022.gada līdz 2024.gadam.

² Ziņojums par elektronisko plašsaziņas līdzekļu pieejamības veicināšanu 2024.gada I pusgadā. Pieejams: <https://www.neplp.lv/lv/media/9109/download?attachment> [aplūkots 02.06.2025.]

1.1. Televīzija

No EPL, kas 2024. gadā kopumā izplatīja 39 televīzijas programmas* (ar nacionālo (N), reģionālo (R), vietējo (V) vai pārrobežu ((P) aptveršanas zonu Latvijā), satura pieejamības risinājumi – pamatā subtitri – **tika nodrošināti 18 televīzijas programmās**. Kopumā pieejamība nodrošināta 43315 stundām, tostarp subtitrētas **42114.7 stundas****, kas ir par nepilnu procentu vairāk nekā 2023. gadā.

Nodrošinātais pieejamības pakalpojumu procentuālais īpatsvars programmā tiek aprēķināts no raidlaika, kas veidojas, no kopējā raidlaika atņemot reklāmas raidlaiku, kas katrai programmai var atšķirties. Ņemot vērā uzrādītos kopējos attiecināmos raidlaikus, satura pieejamības līmenis televīzijas programmās kopumā veido **33.9%**.

Televīzijas programmas, kurās tiek nodrošināti satura pieejamības pakalpojumi

Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis	N. p.k.	Programma	Subtitri		Zīmju valoda		Kopā
			gada plāns, %	gada izpilde, %	gada plāns, %	gada izpilde, %	gada izpilde, %
SIA "Helio Media"	1.	360TV (R)	0	0.21	0	0	0.21
SIA "Helio Media"	2.	STV Pirmā (R)	7.5	5.12	0	0	5.12
SIA "Helio Media"	3.	8TV (R)	49	61.3	0	0	61.3
SIA "Mediastriks"	4.	LRT+ (V)	47.43	48.08	0	0	48.08
SIA "Teledistribution Baltic"	5.	Movify Kino (R)	99	99	0	0	99
SIA "Teledistribution Baltic"	6.	Movify Seriāls (R)	99	99	0	0	99
SIA "Teledistribution Baltic"	7.	Movify Vēsture (R)	99	99	0	0	99
SIA "Re MEDIA"	8.	ReTV (N)	1.1	14.02	0.24	0	14.02
AS "TV Latvija"	9.	TV24 (N)	1.5	2.84	3	0	2.84
SIA All Media Latvia	10.	TV3 (N)	2.71	4,5	0.29	0	2.71
SIA All Media Latvia	11.	TV3 Life (N)	2.7	6.10	0	0	2.7
SIA All Media Latvia	12.	TV6 (P)	1.46	5	0	0	1.46
SIA All Media Latvia	13.	TV3 Mini (P)	0.09	3.10	0	0	0.09
SIA "Vidusdaugavas televīzija"	14.	Vidusdaugavas televīzija (V)	0.01	0.07	0	0	0.07
SIA "4.vara"	15.	4TV (N)	1.2	0.6	0.57	0	0.6
Biedrība "Create & Develop"	16.	TV Jūrmala (V)	nd	nd	nd	nd	nd
VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs"	17.	LTV1 (N)	25	29.22	6	11.17	40.39
VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs"	18.	LTV7 (N)	30.5	30.61	0.5	3.23	33.84

Elektroniskie plašsaziņas līdzekļiem, kuri veido saturu līdz 40 stundām nedēļā rīcības plānos ir atļauts nenorādīt ar satura pieejamības pakalpojumiem nodrošinātā satura procentuālo īpatsvaru programmā,

*skatīt Pielikumu Nr.1 "Dati par nodrošinātajiem satura pieejamības pakalpojumiem televīzijas programmās."

** daži mediji precizējuši datus par 2023.gadu.

bet tiem jānorāda īstenoto piekļuves pakalpojumu apjoms stundās. Zīmju valoda netiek nodrošināta nevienā šādā programmā.

Televīzijas programmas ar mazu raidlaiku, kurās tiek nodrošināti satura pieejamības pakalpojumi

Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis	N. p.k.	Programma (ar nelielu raidlaiku)	Subtitri	
			2024.gada plāns, h	2024.gada izpilde, h
SIA "Kurzemes Televīzija"	1.	Kurzemes televīzija (R)	0	0
SIA "Kurzemes Televīzija"	2.	Ventspils INFO kanāls (R)	0	0
SIA "Latgales reģionālā televīzija"	3.	LRT (R)	0.14	0
SIA "TV KURSA"	4.	Skrundas TV (R)	nd	nd
SIA "TV Kurzeme"	5.	TV Kurzeme (R)	3	1
SIA "Vidzemes TV"	6.	Vidzemes televīzija (R)	12	12.8
SIA "Zemgales Reģionālā televīzija"	7.	Zemgales TV (R)	1.23	1.23
SIA "TV 9 Pakalni"	8.	TV9 Pakalni (R)	21.2	21.2

No EPL iesniegtās informācijas secināms, ka 2024. gadā kopumā lielākajā daļā programmu pakāpeniski veicināta satura pieejamība atbilstoši plānotajam vai pārsniegti iepriekš EPL rīcības plānos noteiktie satura pieejamības mērķi, vienlaikus meklējot veidus, kā straujāk veicināt satura pieejamību, ņemot vērā finanšu un tehnoloģiskās iespējas.

VSIA "Latvijas Sabiedriskai medijs" (LSM) 2024. gadā ir pārsniedzis rīcības plānā paredzēto, nodrošinot gan subtitrus, gan zīmju valodu daļai izplatītā satura:

- programmā LTV1 pieejamība nodrošināta 40.39% satura;
- programmā LTV7 pieejamība nodrošināta 33.84% satura.

LSM 2024. gadā nodrošināja zīmju valodu ziņām un ziņu speciālizlaidumiem saistībā ar aktuāliem sabiedriski politiskiem notikumiem Latvijā un pasaulē, tostarp Eiropas Parlamenta vēlēšanu raidījumos un citos informatīvi analītiskajos raidījumos. *"Būtiski, ka kopš 2024. gada rudens paralēli LTV1 tiešraidei LTV7 ar palielinātu zīmju valodas tulka attēlu tiek nodrošināts rīta ziņu raidījums "Rīta Panorāma". Tulkojums zīmju valodā tika nodrošināts arī tādiem pasaules mēroga sporta notikumiem kā Pasaules čempionāts hokejā, Olimpisko spēļu atklāšanas un noslēguma ceremonijas, Olimpiskās studijas, Paraolimpisko spēļu atklāšanas un noslēguma ceremonijas. Ar zīmju valodas tulkojumu tika nodrošināti Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas gadadienas pasākumi – 11. un 18. novembra svētku pasākumu pārraides. Tāpat ar zīmju valodas tulkojumu tika piedāvāti kultūras un izklaides pasākumi, piemēram, dziesmu konkurss "Supernova", kā arī raidījumi bērniem – "Bardaks bēniņos", "Divas Tutas un Ziemassvētku dāvanas". Tika subtitrēti kultūras, izklaides, izglītojošie un dzīvesstila raidījumi, kā arī dokumentālās filmas, mākslas filmas un seriāli,"* ziņojumā norāda LSM. Skaidrojot satura pieejamības prasību izpildi, LSM piebilst: *"Būtiska ir sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, kas var visprecīzāk definēt vajadzības un realizēt gan plānu par apjoma palielināšanu, gan nodrošināt žanrisko daudzveidību. Resursu un kapacitātes jautājums vēl joprojām ir būtisks un arī ierobežojošs, taču dinamika ir pozitīva un plāns secīgi*

tiek realizēts.” Papildu LSM norāda, ka “nākamais izaicinājums ir pieejamie cilvēku resursi un kompetences, kas atbilstoši darbības virzieniem var veikt nepieciešamās darbības, funkcijas u.tml. Zināšanu, kompetenču, izpratnes un speciālistu trūkums šajā jomā ir vēl joprojām nav pietiekams. Tāpat jau atkārtoti jāuzsver tehnisko resursu ierobežotība, kas, cerams, līdz ar AI rīku, ieviešanu mazināsies. LSM intensīvi testē dažādus rīkus, piemēram, subtitru sagatavošanā, kas nākotnē būtiski ļaus uzlabot ātrumu un palielināt apjomu saturam, kas tiek nodrošināts ar subtitriem un to kvalitāte ir atbilstoša. Īpaši tas attiecas uz operatīvo un tiešraides saturu, kas LSM gadījumā, veido vislielāko satura īpatsvaru.”

SIA “Teledistribution Baltic” sniedzis informāciju, ka 2024. gadā trīs programmām satura subtitrēšana nodrošināta **99%** apjomā.

SIA “Helio Media”:

- izklaides programmā “8TV” subtitrēti 61.30% satura, pārsniedzot plānoto, taču liela daļa subtitru latviešu valodā tiek nodrošināti saturam krievu valodā, tādējādi primāri pildot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteiktās prasības attiecībā uz raidījumu tulkošanu latviešu valodā;
- programmā “STV Pirmā!” 2024. gadā subtitrēts saturs nodrošināts 5.12% apmērā, kas ir mazāk par rīcības plānā norādīto;
- programmā “360TV” nodrošināti subtitri 0.21% no kopējā satura, lai gan iepriekš subtitrēšana programmā netika plānota.

SIA “Helio Media” ziņojumā norāda, ka izvirzītos mērķus ir izdevies īstenot: *“Pie 100% epizožu ir pieejama tekstuālā informācija ar audiovizuālā satura kopējo aprakstu, konkrētās epizodes notikumu aprakstu, identificējošo informāciju (gads, iesaistītās slavenības pēc atslēgvārdiem, žanrs u.tml.). Audio apraksti (līdztekus tekstuālajiem aprakstiem) šobrīd nav pieejami, bet elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izvērtē tehniskās un finansiālās iespējas audio aprakstus nākotnē pievienot. Papildus elektroniskais plašsaziņas līdzeklis administrē tā lineāro televīzijas programmu “360TV”, “STV Pirmā”, “8TV” sociālā tīkla facebook kontus, manuāli gatavo un izieto latviešu valodas subtitrus uz šajos sociālo tīklu kontos izvietotajiem pašu ražotā (pamatā televīzijas šovu) satura fragmentiem.”*

SIA All Media Latvia nodrošinājusi lielāku satura pieejamību nekā plānots. Ziņojumā ir norādīts, ka satura pieejamības pakalpojumi lielākoties nodrošināti seriāliem un filmām:

- programmā “TV3” subtitri nodrošināti 8 seriāliem (no 3 līdz 51 sērijas) un 124 filmām, kopumā 318.55 stundām;
- programmā “TV6” gadā bija plānots nodrošināt subtitrus 190 stundām, bet izdevies subtitrēt gandrīz divtik – 350.98 stundas satura. Programmā subtitrēti 30 seriāli, kuru sēriju skaits ir no 7 līdz 80 sērijām, kā arī 3 filmām;
- programmā “TV3 Life” subtitrētais saturs – 430.45 h – būtiski pārsniedz plānoto, nodrošinot pieejamību 7 seriāliem (13 līdz 122 sērijas) un 63 filmām;
- bērnu auditorijai paredzētajā programmā “TV3 Mini” 2024. gadā pārsniegts sākotnēji plānotais subtitrētā satura apjoms 33 reizes, satura pieejamības pakalpojumi nodrošināti 87 filmām 218.4 stundu garumā.

SIA “Re MEDIA” pārsniegusi 2024.gada subtitrētā apjoma plānu 12 reizes, kopumā subtitrējot 584 stundu satura. Ziņojumā norādīts, ka subtitri nodrošināti 8 raidījumiem, tajā skaitā “Labdien! Mēs esam no Ukrainas”, “Latvijas stāsti”, “Meža veča emuāri”, “Trīs kvadrātā”, “Latvijas vēsturiskie novadi”, “Tiksimies stacijā!”, kā arī dokumentālajai filmai “Stipri kā pasaule”.

No programmām ar nelielu raidlaiku satura pieejamību lielākos apjomus nodrošinājusi SIA “Vidzemes TV” un “TV9 Pakalni”.

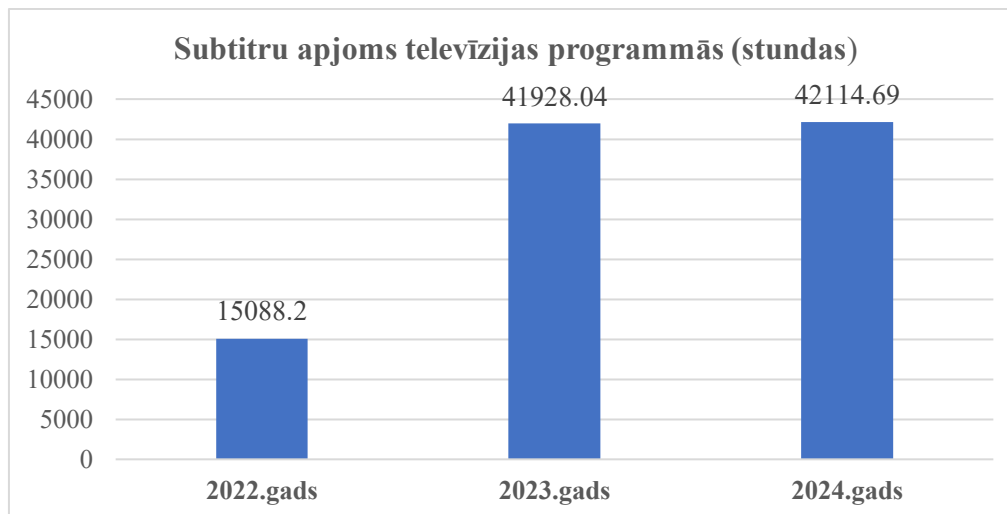
1.2. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu pieejamība televīzijā 2022. - 2024. gadā

Satura pieejamības pakalpojumi televīzijas programmās tiek veicināti pakāpeniski kopš 2021. gada, Padome ziņojumā ir salīdzinājusi satura pieejamības apjoma izmaiņas 18 televīzijas programmās trīs gadu periodā no 2022. gada līdz 2024. gadam.

Turpmāk apkopota informācija par subtitru nodrošināšanu programmās, jo zīmju valodas pastāvīgi nodrošina tikai VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs".

Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis	N. p.k.	Programma	SUBTITRI		
			2022. gads, %	2023. gads, %	2024.gads, %
SIA "Helio Media"	1.	360TV (R)	0	0.02	0.21
	2.	STV Pirmā (R)	7.5	7.75	5.12
	3.	8TV (R)	72	72.45	61.3
SIA "Teledistribution Baltic"	4.	Movify Kino (R)	0	100	99
	5.	Movify Seriāls (R)	0	100	99
	6.	Movify Vēsture (R)	0	100	99
SIA "Re MEDIA"	7.	ReTV (N)	4.17	3.98	14.02
AS "TV Latvija"	8.	TV24 (N)	1.9	2	2.84
SIA "4.vara"	9.	4TV (N)	nd	0.6	0.6
Biedrība "Create & Develop"	10.	TV Jūrmala (V)	0	nd	nd
SIA All Media Latvia	11.	TV3 (N)	2.8	3.07	4.5
	12.	TV3 Life (N)	2.7	3.4	6.1
	13.	TV6 (P)	0.9	4.15	5
	14.	TV3 Mini (P)	0.1	1.57	3.1
SIA "Vidusdaugavas televīzija"	15.	Vidusdaugavas televīzija (V)	0.05	0.09	0.07
SIA "Mediastriks"	16.	LRT+ (V)	50.05	50.05	48.08
VSIA "Latvijas sabiedriskais medijs"	17.	LTV1 (N)	30	26.69	29.22
	18.	LTV7 (N)	26	29.27	30.61

Apkopotie dati liecina, ka EPL satura pieejamība pakāpeniski tiek veicināta, tādējādi EPLL noteiktais pienākums tiek īstenots.

Avots: NEPLP apkopota informācija no EPL iesniegtās informācijas

Iepriekšējo gadu periodā lielai daļai programmu subtitri latviešu valodā nodrošināti lielākoties saturam svešvalodās, tādējādi izpildot normatīvajos aktos noteikto pienākumu nodrošināt raidījumu vai tā fragmentu svešvalodās ar tulkojumu latviešu valodā. Tādējādi, lai arī faktiski raidījumi tiek nodrošināti ar subtitriem, tie ne vienmēr tiek izvietoti nolūkā veicināt satura pieejamību un pieejamības apjoms ir atkarīgs no svešvalodās izvietotā satura apjoma.

Savukārt programmās ar nelielu stundu skaitu subtitru apmēru būtiski ietekmē pieejamie resursi, kā arī valsts atbalsta saņemšana sabiedriski nozīmīga satura veidošanai no Sabiedrības integrācijas fonda uzturētā Mediju atbalsta fonda.

Satura pieejamība televīzijas programmās ar nelielu raidlaiku 2022. - 2024. gadā

Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis	Programma	SUBTITRI		
		2022. gads, h	2023. gads, h	2024.gads, h
SIA "Latgales reģionālā televīzija"	LRT (R)	32	16	0
SIA "Vidzemes televīzija"	Vidzemes televīzija (R)	0	12.8	12.8
SIA "Zemgales Reģionālā televīzija"	Zemgales TV (R)	0,6	1	1.23
SIA "TV Kurzeme"	TV Kurzeme (R)	nd	nd	1
SIA "TV KURSA"	Skrundas TV (R)	0	5	nd

Daļa EPL, kas izplata televīzijas programmas, neplāno nodrošināt satura pieejamības pakalpojumus, tostarp subtitrus vai zīmju valodu specifiskā satura dēļ – piemēram, ja programmas tematiskā ievirze ir tikai mūzikas videoklipu atskaņošana vai sporta pasākumu tiešraides. Būtisks faktors ir arī finanšu ierobežojumi – daudzi EPL uzsver, ka nespēj finansiāli nodrošināt satura pieejamību, īpaši zīmju valodas tulkojuma pakalpojumus.

1.3. Audiovizuālie pakalpojumi pēc pieprasījuma

No kopumā 29 EPL**, kas 2024. gadā sniedza audiovizuālos pakalpojumus pēc pieprasījuma, satura pieejamības risinājumi – lielākoties subtitri – bija pieejami 14 pakalpojumos. Izpildi ietekmē PPP katalogos kopumā esošo satura vienību skaits un tā izmaiņas gada laikā. Ja tas palielinās straujāk nekā, piemēram, subtitrēto satura vienību skaits, tad ar satura pieejamības risinājumiem nodrošināto satura vienību procentuālais īpatsvars no kopumā katalogā esošajām satura vienībām var samazināties.

Satura pieejamība audiovizuālos pakalpojumos pēc pieprasījuma 2024.gadā

EPL	PPP	Subtitri				Zīmju valoda	
		plāns		izpilde		plāns	izpilde
		%	skaits	%	skaits	%	%
SIA "Tet"	Tet TV+ (SVOD)	35	6098	39	6795	0	0
SIA "Latvijas Mobilais Telefons"	LMT Viedtelevīzija (SVOD)	60	-	44	4947	0	0.31
SIA "MEGOGO"	MEGOGO (SVOD)	49.5	3589	50.3	5197	0	2.20
SIA "TVNET"	TVNET.LV (AVOD)	nd	nd	nd	nd	0	0
AS "Delfi"	Delfi TV (FOD)	1	0	0	0	0	0
SIA All Media Latvia	TV3 Play (AVOD)	-	300	-	384	0	0
VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs"	REplay.lv (FVOD)	-	-	9.63	3028	-	11.43
SIA "Re MEDIA"	ReTV.lv (AVOD)	-	-	nd	48	0	0
SIA "XTV"	XTV.LV (AVOD)	nd	nd	nd	nd	0	nd
SIA "Helio Media"	1188 Play (AVOD)	0	0	0	0	0	0
SIA "4.vara"	Sportacentrs TV (AVOD)	nd	nd	2	12	nd	2
SIA "Izdevniecība Rīgas Vilņi"	Jauns.tv (AVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "Global Entertainment"	Latvijas ziņas (AVOD)	youtube.com platformā saturam krievu valodā pieejami automātiski subtitri				0	0
Biedrība "Baltic Center of visual researches"	Nemelo.lv	youtube.com platformā saturam pieejami slēgti automātiskie subtitri				0	0
SIA "TV KURSA"	TV Skrundas Video (FVOD/AVOD)	nd	11	nd	nd	0	0
SIA "Me & Media"	DIENA PĒC (AVOD)	youtube.com platformā saturam pieejami automātiskie subtitri latviešu valodā				0	0
SIA "Kurzemes televīzija"	Kurzemes televīzija (AVOD)	0	0	0	0	0	0
SIA "Latgales reģionālā televīzija"	LRT raidījumi (FVOD)	youtube.com platformā saturam pieejami automātiskie subtitri latviešu valodā				0	0
SIA "Vidusdaugavas televīzija"	Vidusdaugavas televīzija (AVOD)	-	nd	nd	-	0	0
SIA "Egis & Co-Positioning and Consulting"	LA.lv Video (AVOD)	nd	nd	nd	nd	0	0
SIA "Mediastriks"	Grani Video (FVOD)	nd	nd	nd	nd	0	0
SIA "TV Kurzeme"	TV Kurzeme (FVOD)	0	nd	2	14	0	0
SIA "MEDIJU NAMS"	Nra.lv TV (AVOD)	youtube.com platformā saturam pieejami automātiskie subtitri				nd	nd
SIA "Balticom"	Balticom iTV (SVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd

**skatīt Pielikumu Nr.2 "Dati par nodrošinātajiem satura pieejamības pakalpojumiem pakalpojumos pēc pieprasījuma."

Daļa PPP sniedzēji, jo īpaši PPP, kuru primārais piekļuves veids ir SVOD jeb abonēšanas PPP, nodrošināja pieejamības pakalpojumus katalogos esošajam saturam (t.sk. filmas, seriāli) plānotā apjomā vai to pārsniedzot.

Savukārt lielas daļas PPP, kur raidījumi pieejami par brīvu vai apmaiņā pret reklāmas skatīšanos, darbības būtība ir piedāvāt raidījumus, kas pirms tam izplatīti EPL televīzijas programmās lineārajā apraidē, līdz ar to subtitrētais vai zīmju valodā nodrošinātais apjoms ir līdzīgs vai sakrīt ar televīzijas programmu satura pieejamības datiem. 2024. gadā vairākiem PPP, ko EPL izplatīja platformā YouTube.com, šajā video koplietošanas platformā bija pieejami automātiski subtitri latviešu valodā.

SIA “Tet” pakalpojumā Tet TV+ 2024. gadā piedāvātajā katalogā bija aptuveni 17 422 audiovizuālo darbu. 6791 vienībām tika nodrošināti satura pieejamības pakalpojumi, kas ir 39% no kopējā piedāvātā kataloga.

SIA “Tet” ziņojumā norāda: “2024.gadā piedāvātā satura vienību skaits ir pieaudzis no 16 800 līdz 17 422. Papildus investīcijas veiktas subtitrēto vienību latviešu valodā ražošanā: pieaugums no 6048 vienībām līdz 6792 satura vienību vai no 37% līdz 39% no kopējā satura vienību pieejamības lietotājiem. Vienību skaits ar speciālo audiālo fonu lietotājiem ar dzirdes spektra traucējumiem 2024.gadā tika palielināts no 250 vienībām uz 286 vienībām, vai pievienotas 36 jaunas vienības. Turpinām palielināt Anotāciju pieejamību latviešu valodā katrai epizodei. Šobrīd aizpildījums ir 99%.”.

SIA “Latvijas Mobilais Telefons” pakalpojumā “LMT Viedtelevīzija”, kura katalogu veido vairāk nekā 11 000 satura vienības, 2024.gadā nodrošināti subtitri 44% satura vienību, bet kopā ar saturu, kam nodrošināts zīmju valodas tulkojums, veicināta satura pieejamība 44,31% apjomā. SIA “LMT Viedtelevīzija” 2024.gada ziņojumā norāda, ka mērķis ir tikai daļēji sasniegts, ieviešot satura filtra iespēju, lokalizējot saturu, kā arī ieviešot specializētos titrus (HOH), kuros tiek aprakstītas arī fona skaņas. Viens no izaicinājumiem ir ierobežotie finanšu resursi satura nodrošināšanai ar subtitriem, specializētajiem subtitriem, zīmju valodu vai audio aprakstiem, taču tas neapgrūtina uzņēmuma plānus pakāpeniski veicināt satura pieejamību.

VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” 2024. gadā pakalpojumā REplay.lv ir nodrošinājis saturam vairāk zīmju valodas tulkojumu nekā subtitrus. 3028 satura vienībām nodrošināti subtitrus, bet 3595 satura vienībām EPL ir nodrošinājis zīmju valodas tulkojumu. Tādējādi kopumā pieejamība nodrošināta 21,05% katalogā esošo satura vienību.

VSIA “Latvijas Televīzija” skaidro: “Kopumā internetā 2024. gada laikā nodrošinātas 1911 pārraides ar palielinātu zīmju valodas tulku attēlu. Zīmju valodā nodrošinātas tiešraides par Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Tāpat atspoguļotas Pasaules čempionāta hokejā spēles un diskusijas studijā. Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas gadadienas pasākumi, 11. un 18. novembra svētku pasākumu pārraides, Ukrainas prezidenta Volodimira Zelenska vizīte Latvijā, Kilograms Kultūras balvas pasniegšanas ceremonija. Nodrošināts tulkojums zīmju valodā Olimpisko spēļu atklāšanas un noslēguma ceremonijām, Parīzes Paraolimpisko spēļu atklāšanas un noslēguma ceremonijām, kā arī 16 Olimpisko studiju, kā arī paraolimpiskās delegācijas sagaidīšanas ceremonijas tulkojums zīmju valodā. Zīmju valodas tulkojums nodrošināts Mazajam pasaules diktātam latviešu valodā. 2024. gadā platformā kopumā izvietotas un bijušas pieejamas 3595 satura vienības ar tulkojumu zīmju valodā (t.sk. ar ierobežotām

catch-up tiesībām, ieskaitot uzkrāto saturu no iepriekšējiem periodiem) un 3028 vienības ar subtitriem (t.sk. seriāliem – katra sērija, arī saturs ar ierobežotām catch-up tiesībām, ieskaitot uzkrāto saturu no iepriekšējiem periodiem).

SIA All Media Latvia PPP “TV3 Play” ir nodrošinājusi gada plāna izpildi. EPL 2024.gadā ar subtitriem ir nodrošinājis 384 satura vienības. Minētās satura vienības sastāv no 20 seriāliem, kuriem vidējais sēriju skaits ir no 2 līdz 77 sērijām, tāpat satura pieejamība subtitros tika nodrošināta 13 filmām. Ziņojumā SIA All Media Latvia norāda, ka “2024. gadam nospraustie būtiskākie mērķi tiek izpildīti, ievērojami palielinot subtitrēto stundu un vienību skaitu.”

1.4. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu pieejamība audiovizuālos pakalpojumos pēc pieprasījuma laika posmā no 2022. līdz 2024. gadam

Padomes apkopotā informācija par satura pieejamību kopš 2022. gada liecina, ka PPP, it sevišķi SVOD pakalpojumos, kopumā veicina pakāpenisku satura pieejamības palielināšanu, nodrošinot subtitrus, zīmju valodu raidījumiem savos katalogos. Tādējādi kopumā arī EPL, kuri veido audiovizuālos PPP, izpilda EPLL noteikto prasību par pakāpenisku satura pieejamības veicināšanu.

Satura pieejamība audiovizuālos pakalpojumos pēc pieprasījuma 2022. - 2024. gadā

EPL	PPP	Subtitri			Zīmju valoda		
		2022. gads, %	2023. gads, %	2024. gads, %	2022. gads, %	2023. gads, %	2024. gads, %
SIA “Tet”	Tet TV+ (SVOD)	32	36	39	0	0	0
SIA “Latvijas Mobilais Telefons”	LMT Viedtelevīzija (SVOD)	70	48	44	0	0	0.31
VSIA “Latvijas Sabiedriskai medijis”	REplay.lv (FVOD)	27*	27.2*	9.63	5	7	11.43
SIA Megogo	(SVOD)	Izpildi nevar precīzi noteikt, jo galvenie satura lokalizācijas resursi atrodas Ukrainā		50.3	0	0	2.20

*tika noteikti, ņemot vērā satura raidstundas un nav salīdzināmi ar vienību skaitu

PPP katalogos turpināja palielināties arī kopumā pieejamo satura vienību skaits. **SIA “Tet”** PPP katalogā satura vienību skaits: 2022. gadā 16 543 vienības, 2023. gadā 16 800 vienības, 2024. gadā – 17 422 vienības.

Savukārt **SIA “Latvijas Mobilais Telefons”** PPP katalogā pieejamā satura apjoms ir pieaudzis no 7000 vienībām 2022. gadā līdz vairāk nekā 11 000 vienībām 2024. gadā, līdz ar to, lai arī, subtitrētā satura īpatsvars procentuāli samazinās, faktiskais subtitrēto vienību skaits ir palielinājies. Turklāt, lai arī nelielā apjomā, uzņēmums nodrošina zīmju valodu atsevišķām satura vienībām.

1.5. Radio

Ziņojumus par satura pieejamības veicināšanu 2024. gadā iesniedza arī EPL, kas veido radio programmas. Radio programmu gadījumā kā pamata satura pieejamības risinājumi ir “Ziņas vieglajā valodā” un subtitru nodrošināšana radio mājaslapās izplatītajam audiovizuālajam saturam.

“Ziņas vieglajā valodā”, kas paredzētas cilvēkiem ar valodas uztveres grūtībām, Latvijā galvenokārt nodrošina VSIA “**Latvijas Sabiedriskais medijs**”. Kopš 2016. gada katru dienu tiek sagatavotas ziņas vieglajā valodā, kas ir publicētas tīmekļa vietnē LSM.lv īpašā sadaļā “Ziņas vieglajā valodā”.

Tāpat Latvijas Radio nodrošina subtitrus digitālajās platformās un sociālajos medijos publicētajiem videomateriāliem, kuru ilgums nepārsniedz 13 minūtes. Subtitri tiek pievienoti ar mērķi nodrošināt pieejamību arī skatītājiem ar dzirdes traucējumiem.

Kā norāda VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs”, kopš 2024. gada decembra Latvijas Radio ir iesaistījies starptautiskā Eiropas Savienības vieglās valodas projektā **ENACT** (*Easy-to-understand News For Collaborative Transformation*). Projekta mērķis ir veicināt pārmaiņas visā Eiropas Savienībā, izstrādājot viegli saprotamas audiovizuālās ziņas interneta, radio un televīzijas vidē.

SIA “**Radio TEV**”, SIA “**Radio Skonto LV**” un SIA “**Radio Skonto Vidzeme**” savos ziņojumos vērš uzmanību, ka radio tīmekļvietnē pārsvarā informācija tiek izvietota tekstuālā veidā.

SIA “**Alise FM**” savā ziņojumā norādīja, ka 2026. gadā plāno izveidot jaunu radio programmas tīmekļa vietni ar funkcijām, kas saturu padarīs pieejamāku, kā arī veidotajam video saturam, kas tiek publicēts “*Facebook*” un “*YouTube*” tiek nodrošināti automātiskie subtitri. Tāpat ir iesniegts pieteikums SIF līdzekļu saņemšanai projekta īstenošanai – Ziņas vieglā valodā.

SIA **All Media Latvia** savā ziņojumā norāda, ka iespēju robežās pārveido audio saturu teksta formātā arī radio programmās “*Star FM*” un “*Top Radio*”.

2.CITI PASĀKUMI SATURA PIEEJAMĪBAS VEICINĀŠANĀ

Vērtējot šobrīd ar subtitriem nodrošināto saturu, secināms, ka uzlabojusies subtitru izvietojuma kvalitāte. Proti, lielākoties raidījumos subtitri nodrošināti tā, ka tos iespējams viegli izlasīt un uztvert, piemēram, subtitri izvietoti ekrāna augšdaļā vai sānos, neaizsedzot citu ekrānā izvietoto tekstu, piemēram, cilvēku vārdu, uzvārdu, amatu u.tml. Atsevišķos audiovizuālos PPP subtitri izvietoti uz balta fona ar melniem burtiem, tādējādi ir auditorijai vieglāk uztverami, jo nesaplūst ar fonu.

Sabiedriskās konsultatīvās padomes sēdes laikā 2024. gadā vērsta uzmanība, ka 2025.gada 28.jūnijā stāsies spēkā Preču un pakalpojumu piekļūstamības direktīvas prasības, taču, ja saturs daļai sabiedrības nav uztverams, jo tam televīzijas programmu veidotāji vai PPP sniedzēji nav nodrošinājuši pieejamības pakalpojumus, t.sk. subtitrus, tad mediju pakalpojumu piekļūstamības prasības zaudē jēgu.

Cilvēku ar īpašam vajadzībām sadarbības organizācijas “SUSTENTO”, Latvijas Nedzirdīgo savienība, Latvijas Neredzīgo biedrība un Vieglās valodas aģentūras pārstāvji uzsvēra, ka EPL programmās un pakalpojumos izvietotā satura apjoms, kas nodrošināts ar subtitriem, zīmju valodu vai citiem satura pieejamības risinājumiem palielinās, taču joprojām ir nepietiekams un atsevišķos gadījumos pat kritiski zems, sevišķi ziņu saturā. Tādējādi pastāv risks, ka personas ar dažādiem dzirdes, redzes vai uztveres traucējumiem var nonākt informācijas vakuuma un nevar iegūt aktuālo informāciju, kā arī pilnvērtīgi iesaistīties demokrātiskos procesos.

Savukārt mediju nozari pārstāvošās biedrības “Latvijas Raidorganizāciju asociācija” vadītājs uzsvēra, ka mediji uzskata satura pieejamības veicināšanu par nozīmīgu, tāpēc kvalitatīvai satura pieejamības risinājumu nodrošināšanai tiek meklēti risinājumi, lai turpinātu palielināt satura pieejamību lielākos apjomos.

EPL iesniegtajos ziņojumos atzinīgi tiek vērtēta mākslīgā intelekta attīstība, izsakot cerību, ka tuvākajā laikā tā sasniegs tādu attīstības līmeni, kas ļaus kvalitatīvi subtitrēt saturu, tādējādi mazinot EPL finansiālo slogu satura pieejamības nodrošināšanā. Jāņem vērā, ka nepietiekama satura pieejamības nodrošināšana EPL palielina diskriminācijas riskus attiecībā uz sabiedrības daļu, kurai ir dažādi funkcionālie traucējumi, tāpēc ir jāturpina veicināt satura pieejamības palielināšana.

SECINĀJUMI

Apkopotie dati liecina, ka televīzijas programmās un audiovizuālos PPP lielākoties tiek nodrošināta satura pieejamība plānotajos apjomos un lielākie EPL plānoto ievērojami pārsniedz. Visbiežāk nodrošinātais pieejamības pakalpojums ir subtitri, atsevišķas programmas to nodrošina gandrīz 100% apjomā, taču tikai pāris pakalpojumu sniedzēji nodrošina arī zīmju valodas tulkojumu vai ieviesuši specializētos titrus (HOH), kuros tiek aprakstītas arī fona skaņas.

Tāpat jānorāda, ka ir EPL, kas trīs gadu laikā vispār nav ieviesuši satura pieejamības risinājumus, piemēram, subtitrus vai zīmju valodu, tādējādi kavējot satura pieejamības attīstību un popularizēšanu.

Pieejamā informācija vairākos EPL pakalpojumos liecina, ka saturam, kas tiek izplatīts platformā YouTube.com, 2024. gadā attīstīta iespēja uzlikt automātiskos subtitrus saturam latviešu valodā, tādējādi būtiski uzlabojot informācijas pieejamību.

Par satura pieejamības veicināšanu atbildīgā Padomes locekle Ieva Kalderauska norādīja: *“Iepriekšējo trīs gadu periodā medijos ir palielinājusies izpratne satura pieejamības jautājumos, ko NEPLP vērtē ļoti atzinīgi, taču līdz vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai informācijas saņemšanā cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem vēl ejams tāls ceļš. Pakāpeniski attīstās mākslīgā intelekta rīki, kas dod cerību, ka subtitru vai pat zīmju valodu izdosies ievērojami lielākos apjomos nodrošināt kvalitatīvā latviešu valodā. Jāatceras, ka, lai arī satura pieejamība ir sevišķi nozīmīga cilvēkiem, kuriem bez subtitru un zīmju valodas palīdzības nav iespējams uztver informāciju un tādējādi pilnvērtīgi piedalīties visās dzīves jomās, tostarp sociālajā un kultūras dzīvē, ieguvēji daudz lielāka sabiedrības daļa, kas subtitrus var izmantot, piemēram, lai mācītos valodu vai skatītos video saturu bez skaņas, kas, piemēram, ir svarīgi jaunajām māmiņām.”*

Nākamajā plānošanas periodā 2025. – 2027. gadā EPL programmās un pakalpojumos satura apjoms nedrīkst būt mazāks nekā iepriekšējā periodā, ja vien tam nav būtisku iemeslu.

Pielikumā:

1. Dati par nodrošinātajiem satura pieejamības pakalpojumiem televīzijas programmās uz 1 (vienas) lapas;
2. Dati par nodrošinātajiem satura pieejamības pakalpojumiem pakalpojumos pēc pieprasījuma uz 1 (vienas) lapas.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU*